

TORONTÁL

SZERKESZTŐSÉG: VELIKI BECSKEREK, OBILITYEVA (ZAPOLYA) U. 1. TELEF. 281. KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: VELIKI BECSKEREK, OBILITYEVA (ZAPOLYA), UCCA 1. SZÁM, TELEFON 21. SÜRGÖNY-CIM: TORONTÁL, VELIKI BECSKEREK.

A BÁNSÁG
MAGYAR POLITIKAI NAPILAPJA.

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. MARA JENŐ.

AZ ELŐFIZETÉS ÁRA: ÉVENTE 300 DIN. FELEVRE 150 DIN, NEGYEDEVRE 75 DIN. HAVONKINT 25 DINÁR. KÜLFÖLDRE HAVONKINT 40 DINÁR. MEGJELNIK MINDEN MUNKANAPON DÉLELŐTT. HIRDETÉSEK DIJSZABÁS SZERINT.

Megoklottak a vélemények a demokrata-klubban a közös klub és a koncentrációs kormány megalakításáról.

Pártszakadásról beszélnek politikai körökben. — Ma lesz a döntés napja.

Ötlete Alekszander király 500 ezer dinárt adományozott a pasztyv területek éhező lakosságának a segélyezésére. A tekintélyes összegből Bosznia-Hercegovina és a Szandzsák szegényei kapnak segítyt. A szétosztást a Vörös-Kereszt egyesület végzi, amely máris bevásárolta a szükséges tengerit és buztát.

Titulescu Rómából Párizsba utazott. A római Tribuna igen jelentősnek mondja Titulescu olaszországi tárgyalásait.

Stresemann és Waldemarac hét-fő aláírták a német-litván szerződést.

Párizsban tegnap tartották meg az első jugoszláv kereskedelmi repülőgép „keresztelőjét” Spalajkovity párizsi SHS követ jelenlétében. A szertartást Sparszki ortodox pap végezte és a beszentelés után Srianzski pilóta huszperces próbarepülést végzett az új gépen.

A Sunday Times szerint, a kisen-tente közbelépése az ismeretes szentgothárdi ügyben, Mussolini befolyása miatt késik.

Haig gróf, angol tábornok, aki a világháborúban az angol hadsereg főparancsnoka volt, hétfőn 77 éves korában Londonban meghalt.

Stoll Walter dr., a debreceni egyetem német rektorát, a turáni nyelvek németországi művelőjét, Perzsiában, ahol tudományos kutatásokat végzett, meggyilkolták.

A Klagenfurt közelében lévő Wolfisburgban nyakszirtmerevedési járvány lépett fel, amely mind nagyobb mértékben terjed.

TŐZSDE

Január 30.

MA 100 DINÁR:

Budapestben . . .	10 — pengő
Zürichben . . .	9 14 sv. frank
Berlinben . . .	7 34 ar. márka
Bécsben . . .	— silling
Prágában . . .	58 80 cseh kor.
Newyorkban . . .	— dollár
Triesztben . . .	33 30 lira
Bukarestben . . .	— leu

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Magyar Hitel 89.7, Délcukor 117, Nasic 183, Ganz-Danubius 176 és fél, Ganz-Villamos 165, Pesti Hazai 230, Olasz Bank 70, Nemzeti Bank 211.

Beograd, jan. 31.
Politikai körökben érthetően nagy izgalommal és türelmetlenséggel várták a demokrata képviselői klub hétfői sorsdöntő ülésének határozatait, amelyek könnyen új helyzetet teremthetnek a belpolitikai életben.

A demokrata-klubban, a nap fontosságához mérten, rendkívül élénk-ség uralkodott. Már nyolc óra tájban egyre gyülekeztek a demokrata képviselők és pontban kilenc órakor megjelent a klubhelyiségben Davidovity Ljuba, a klub elnöke. Nem sokkal utóbb bevonultak az ülés-terembe a demokrata miniszterek Marinkovity Vója külügyminiszter kivételével, aki negyed tizenegy órakor nyitott be a klubba. Davidovity azonnal a klubelnöki szobába vonult vissza Marinkovityval, ahol vele huzamosabb ideig tanácskoztak.

Jóval tizenkét óra után ért véget a demokrata-klub ülése és csak akkor vált ismeretessé a jelentőség-teljes klubülés lefolyása. A kiszivárgott hírek szerint elsőnek Davidovity Ljuba beszélt, aki terjedelmes beszédben ismertette a demokrata-párt őszi kongresszusának határozatait, amelyekben kötelességévé tette neki és a demokrata-klubnak az összes demokrata elemek tömörítését és egy koncentráció megalakítását. Ez nemcsak joga, hanem kötelessége a klubnak, miután arra egyhangulag felhatalmazást és utasítást kapott a demokrata pártkongresszustól. A kongresszus határozata ellen egyetlen egy ellenvetés sem hangzott el és most azért hívta össze a demokrata-klub ülését, hogy ebben a nagyhorderejű kérdésben határozatot hozzon.

A mostani kormánykoalíció nem elég erős, úgy belpolitikai, mint külpolitikai tekintetben nem a legkifogástalanabb munkásságot fejtí ki.

A külpolitika irányítása ugyan jó kezekbe van letéve, de ezen a té-

ren még több eredményt lehetne elérni, ha a belpolitikai viszonyok megjavulnának.

Mindezen jelenségek kétségtelenül koncentrációs kormányra kell hogy vezessenek.

A koncentrációs kormány leküzdene a pártszellemet, békét venne be a parlamentbe és meghonosítaná a munkát, leszállítaná a tisztviselők számát.

leküzdhetné a gazdasági válságot, megszilárdítaná a törvényesség uralmát és rendezné a pénzügyi viszonyokat.

Beszéde további részében kijelentette, hogy véleménye szerint,

közös klubba kellene tömörülniök az összes demokrata pártoknak, amelynek élén egy elnök állana, alelnökei pedig az egyes klubok elnökei lennének.

Az egyes klubok emellett megtarthatják önállóságukat és saját kérdéseikben teljesen önállóan döntenének.

Végül kijelentette, hogy egyes lapjelentések szerint, választások lesznek.

Sajnálja és csodálja, hogy ilyen ienyegetésekkel élnek, mert nem tudja elképzelni, hogy most, amikor egyes országárszekben éhínség van, komolyan lehessen választásokról beszélni.

Davidovity után Marinkovity beszélt. Nézete szerint

a koncentráció kérdéséről a demokrata zajednicának együttesen kell tárgyalnia.

Elismeri a koncentráció szükségességét, mert a demokrata kongresszus is kimondotta, de ennek elérésére azt a módot találja legalkalmasabbnak, hogy

a mostani kormánykoalíció fentartása mellett induljanak el azon az úton, amely a koncentrációs kabinet eléréséig vezet.

Marinkovity után Groll beszélt, a ki nem helyeselte a külügyminiszter azon nézetét, hogy a mostani kormánykoalíciót fentartsák.

A demokrata képviselői klub délutáni folytatólagos ülésén Csubrovity volt az első szónok, aki Marinkovity álláspontját tette magáévá és kifejtette, hogy

a mostani kormánykoalícióból kell kiindulnia a koncentrációs

kabinet megalakítására irányuló munkának.

Ellene van, hogy Radicsékkal és a független demokratákkal közös klubot alkossanak.

Velikovity Vója Davidovity javaslatára mellett beszélt és kifejtette, hogy

Marinkovity megelégedik arról, hogy a mostani kormány nem elégitette ki a demokraták várákozásait.

Angyelinovity miniszter elvben minden koncentráció ellen van és amíg a klub működik, nem ismer utasítást a párt kongresszusa részéről. A mostani kormánykoalíció fokozatos kiépítését szükségesnek tartja, de

ellenzi a közös klub megalakítását.

Szkerovity dr. Davidovity javaslatát helyesli, míg Kumanudi az egységes klub megalakítása ellen beszél és hasonló szellemben szólal fel Gyorgyevity képviselő is.

A klubülést késő este félbeszakították és folytatását ma délelőtt kilenc órára halasztották.

Politikai körökben beszéltek, hogy a tegnapi ülésről azt a benyomást szereztek, hogy a demokrata-klubban a szakadás befejezett dolog

és a további felszólalások nyomán már csak az lesz megállapítható, hogy kik maradnak meg Davidovity mellett és kik csatlakoznak Marinkovityhoz.

Demokrata-párti körökben ezzel szemben biznak az egység megóvásában.

Szürke nap a szkupstinában

Beograd, jan. 31.

A nemzetgyűlés hétfőn délelőtt folytatta a közvetlen adókról szóló törvényjavaslat vitáját.

Lázity Vojiszláv (földm.) kifogásolta, hogy ilyen fontos törvényjavaslat tárgyalásánál, mint amilyen a mostani, a miniszterek nincsenek jelen, javasolta, hogy az adótörvényt adják vissza újból megvitatás végett a pénzügyi bizottságnak. Hasonló értelemben szólalt fel Radics Pávle is.

A vitát ma folytatják.

Háromszáz milliós kölcsönt keres a beográdi tartomány?

Beograd, jan. 31.

A beográdi tartománygyűlés hosszabb szünet után hétfőn délután öt órakor Beslity Nikola elnöke alatt ismét összeült.

Beslity megnyitó szavai után felolvasták a képviselők névsorát és ezenközben megjelent a teremben Rajity Szvetisláv főispán, akit lelkesen megéljenztek. Beslity elnök ezután bejelentette, hogy Ruzsity Mileta jársatomityi (módosi) jársi tartományi képviselő lemondott és helyébe dr. Grba Branisláv bánsági árvaszéki elnök került, majd javasolta, hogy a királyi házat ért családi öröm alkalmából fejezze ki táviratilag a hódolatát a beográdi tartomány, amit egyhangulag elfogadtak.

Napirendre való áttérés előtt Vulovity (dem.) írásbeli interpellációt

nyújtott be az elnökhöz, amelyben kifejtette, hogy az állandó választmány a „Politiká”-ban hirdetményt tett közzé és ebben 300—500 millió dináros kölcsönt keres. Vulovity kijelentette, hogy

a kölcsön felvételének ez a módja törvényellenes és gyerekes.

A tartomány tíz millió dináros kölcsönt sem tudott szerezni, nem hogy 300 millióra szert tehetne. Pantovity, a pénzügyi bizottság elnöke Vulovity indítványa mellett szólalt fel, hogy ugyanis elitéljük az állandó választmány eljárását.

Mojác Milivoj (Beckerek) Ludacity állandó választmányi tag és Petrovity Vaszilije (Beckerek) hozzájárulása után

a tartománygyűlés 32 szavazattal 29 ellenében úgy határozott, hogy napirendre tér a javaslat felett.

Zsarolással vádolnak egy becskerekki ügyvédet,

aki rágalomnak minősíti a vádat és bünvádi utra tereli az ügyet.

A becskerekki találkahely botránja mégis bíróság elé kerül.

Becskekerek, jan. 31.

Egy Becskerekben megjelenő hetilap sorozatos cikkeiben foglalkozik a Pupinova (Árpád) uccában felfedezett találkahely ügyével és legutóbbi tudósításában zsarolással vádolja meg dr. Djermekov Dusán volt városi főügyész, becskerekki ügyvédet. A cikk állítása szerint, Djermekov azok nevére, akik a találkahelyen megfordultak, levelet küldött szét, amelyben 400—1000 dinárig terjedő összegeket kért „a jól ismert afférban” való közbenjárásáért. A lap szerint Djermekov, aki a találkahely bérlőjének az ügyvédje, kétszázézer dinárt számított fel az ügy elsíntásáért, holott a rendőrség hivatalból beszüntette a további eljárást. A levelek egyikét — írja más helyütt a tudósítás — beküldték a noviszádi ügyvédi kamarának is, amely rövidesen foglalkozni fog a nagy port felvert ügyvel.

Tegnapra, a találkahellyel kapcsolatosan írt cikknek újabb fejleményei lettek, amennyiben dr. Djermekov Dusán ügyvéd, sajtó útján elkövetett rágalmazás címén pert indított a szóbanforgó hetilap ellen. A feljelentő szerint nemcsak, hogy nem követett el zsarolást, hanem ügyfele instrukciói szerint, kiméletesen és tapintatosan járt el az érdekeltekkel szemben.

Djermekov Dusán dr. a kínos ügy előzményeiről és lefolyásáról, valamint a sajtóperről a következőket mondotta a Torontál munkatársának:

„M. Szmilja ügyfelem felkérését az elmúlt hetekben és előadta, hogy ellene eljárást indítottak, mert lakását találkahely céljaira többiben átengedte. A költségekre nézve úgy állapotunk meg, hogy az összes költségeimet azok az urak fogják viselni, akik M. Szmilja lakásán megfordultak. Ügyfelem ugyanis

tanuk előtt kijelentette, hogy a nála megfordult urak vállalták az összes esetleg még felmerülő kiadásokat, természetesen kötelezettséget vállaltak azokért a kiadásokért is, amelyek per esetén elkerülhetetlenül felmerülnek. M. Szmilja ügyfelem megnevezte azokat az urakat, akiket a költségeket behajthatom és miután még arra kért, hogy az ügy további folytatásának a megszüntetésére törekedjek, eltávozott az irodámból. A névsor alapján magam is arra a belátásra jutottam, hogy az ügy elsíntása közérdek, mert ebben az afférban köztisztviselő álló családapák vannak kompromittálva, akiknek meghurcolása válasokra és más bonyodalomokra vezetne. Többiben jártam a rendőrségen és az ügyészségen és érdeklődtem az ügy állása iránt. Mindkét helyen azt a felvilágosítást kaptam, hogy a vizsgálatot folytatják és a további nyomozás adataitól függ, hogy közigazgatási uton intézik-e el, vagy pedig bünyügyi eljárásra terelik az affért.

Költségeket tehát jogosan felszámíthattam — folytatta nyilatkozatát dr. Djermekov — és M. Szmilja ügyfelem megbízásához híven, a felszólító leveleket azokhoz az urakhoz intéztem, akiket megbízóm megnevezett. Mindössze annyi levelet küldöttem szét, amennyit a kétezereztől dinárt kitevő költségeim fedezésére elegendőnek véltem, de a felszólítottak közül csak néhányan fizettek, úgy hogy mindössze 900 dinár folyt be. Távolról sem áll tehát, hogy én ezen az ügyön kétszázézer dinárt kerestem. Arról sem tudok, hogy a noviszádi ügyvédi kamara eljárást indított volna ellenem, a fizetési felhívások miatt. A szóbanforgó hetilap szerkesztője ellen sajtó útján elkövetett rágalmazás címén feljelentést tettem.”

Djermekov Dusán dr. nyilatkozatából kitűnik, hogy a kínos ügy a sajtóper tárgyalása kapcsán mégis foglalkoztatni fogja a nyilvánosságot.

Ady Endre.

A Közművelődési egyesület vasárnapi emlékünnepségén Freund Tibor értékes megnyitó beszédet mondott, amelyet alábbiakban közlünk.

Ismét Ady Endre emlékének adózunk. Ezelőtt nyolc évvel Ady Endre halálának első évfordulóján, városunk egyike volt az elsőnek, hol a korán elhunyt nagy magyar költő jelentőségéhez mérten kegyelettel emlékeztek meg róla. Akkor még nagy harcok fűződtek Ady Endre nevéhez. Ma is felhangzik még itt-ott a meg nem értés hangja, de már egyre ritkábban. Nyugodtan mondhatjuk, hogy Ady és alkotásai közkinccsé váltak.

Ady Endre művészi egyénisége két évtized alatt meg-megújuló támadások és lassan szaporodó hívei osztatlan tetszésének sorfala között ugyszólván szemünk előtt emelkedett naggyá.

Kelet és nyugat kölcsönhatásainak sarja volt. Az erdélyi kismemes család féltelen, szenvedélyes fia Nyugatra került s amit ott átért, amit mohó lélekkel magába szívott, nem korrumpálta őt. A nyugat kifinomult kultúrája termékenyítőleg hatott az évszázadokon át szunyadó humusra s virágzó keleti pompával szökött magába Ady költészetének terebélyes fája. Keleti volt az őserő, keleti a virágzó nyelv, de ezek a virágok nem voltak ornamentumok, nem a mult század cikornyázó diszei tárultak elének, a virág őszérs talajából nőtt fel önmagáért, szabad, szép gondolatok életerős megörökítésére. Bármennyire is szakadozottnak, ellentmondónak tűnik Ady egyénisége első, felületes meglátásra, annyira egységes, formailag, tartalmilag tömör ő, synthesise két világ életének. Szeretni és gyűlölni, dicserni és korholni, de mindig szabadon, erősen és tisztán. Gát nélkül kifejlődő keleti bujaságu érzésvilága mellett, borotvaéles értelemmel, nyugati hűvösségű gondolataival, teljes egészét formált. Megvetette a gyengét, szerette, aki erős volt, de bátor, daccal védte a gyámoltalant s szembezállt az elbizakodott zsarnokkal.

A századvégi intellektualizmus hideg légkörén túlnöve, az effektív megélés elemeiből alkotta műveit. Nem a hideg értelemhez beszélt, érzésvilágunkhoz szólt szava, a huszadik század tétovázó, idegelnedésszerű igaz megélések alapján új lelkiegység felé törekvő fiatalágának érzéseivel.

A tizenkilencedik század vége páratlan technikai és gazdasági fellendülés középpontjával esik egybe. Az értelmiség soha nem látott fejlődése, a tömeg értelmi nivójának általános emelkedése észlelhető. S ebben az elég gyors ütemű fejlődésben a lelki élet mindinkább a háttérbe szorult. Az intellektualizmus elborította az emberi élet minden megnyilvánulását. A lélek, az emberi lét és mozgatója, elszedült ebben a fejlődésben, elkorcsosulása mind jobban és jobban láthatóvá vált. Ebben a durva vonalaiban változt létkörben lépett Ady elő. Itt nyerte első benyomásait, s az amit ő produkált, amit ő saját énjének belsejéből merítve elének tárt, az az intuitív pszichológia legszebb alkotásai közé sorozható. Látnoki érzéssel nézte a világ sok-sok baját,

őseréji lelke biztosan vezette előre tollát. Tudta, hogy miből tevődik össze az ember s költészete századok múlva is hű tükre lesz kora lelkiállapotának. A huszadik század emberének alig volt hübb, igazabb rajzolója, mint Ady.

Ady művészi egyénisége probléma és program. Mint probléma a művészet és a lélektan érintkezési felületén nyugszik, mint program a művészetnek az értelmiség béklyóiból való felszabadulását jelenti. Adyt nem közelíthetjük meg az értelem fegyvertárából vett bonckés elemező pengéjével. Adyval szemben nem vethetjük fel a kérdést, hogy értjük-e őt vagy sem. Csak az hatolhat be Ady világába, akinek érzései rezonálnak az alkotásaiból kiáradó hangra.

A tizenkilencedik század az értelem alkotásainak jegyében folyt le, a huszadik század az emberiség lelki problémáinak hatása alatt, megkötött érzésvilágának felszabadítását indította meg.

A művészi alkotás elsősorban érzésekből tevődik össze, kialakulása, felépítése, a pszichológiai mechanizmus összefüggéseiben nyugszik. Ennek a pszichológiai mechanizmusnak a megismerése még új, de jelentősége és fontossága már ma is rendkívüli. Ady a maga számtalan irányból egy központ felé haladó érzéseivel, értelmileg sokszor ellentmondó problémákkal terhes egyéniségével, intuitív uton eljutott az ember primer érzéseinek eredetéhez és ezeket az érzéseket a maguk egyszerűségében, tisztaságában, egyszerű szavakkal örökölte meg.

A közhasználatban rég elkopott, évtizedeken át ezer sallangvirág között elmerülő szavak, újra régi erőben. Ady érzésvilágából új szint kölcsönözve, ujjászülvete szólnak legmélyebb érzéseinkhez: élénkítják a maguk egyszerűségében oly grandiózus és örökéletű emberi problémákat s ha agyondolgozott értelmiségünket hátrahagyva visszahozódnak lelki életünk tisztult menedékébe, akkor átélhetjük, átérzhetjük Ady művészetének nagyságát, egyedüliségét, ekkor élővé válik az ember szava az emberhez.

Rádióműsor.

Január 31, kedd.

Zágreb (310).

13.15 Grammofonzene. 13.30 Tözsdei és gazdasági hírek. 17 Délutáni hangverseny. 18.45 Dr. V. Cepulic előadása a tudóbajról. 19 Prof. dr. R. Horváth előadása.

Budapest (557.5).

11 Művész és tánclemezek. 20.15 Hangverseny.

Bécs (517.2).

11 Délelőtti zene. 16.45 Délutáni hangverseny. 20.05 „Schuberts erste Erfolge“.

Breslau (322.6).

20.10 Franz Schubert-hangverseny.

Lausanne (680).

13 Grammofonzene. 20.01 Hangverseny.

Milánó (546).

21 Zenekari hangverseny. 28 Jazz-band.

München (535.7).

19.30 „Toska“, zenedráma.

Nápoly (333.3).

21.45 Közvetítés a Teatro S. Carlóból.

Január 31. kedd. Róm. kat és Protestáns: Péter. Görög keleti: Makszim. A nap kelte 7:30, napnyugta 16:57 óra. A nap hossza 9:27 óra.

A MAI NAP HIREI

A meteorológiai intézet jelenti: Változó időjárás, fagyfokot körüli hőmérséklettel. Sok helyütt csapadék. Enyhülés várható.

Január
31

1797-ben született Franz Schubert német zeneköltő. Bámulatosan gazdag és eredeti képzelet, mély és egészséges érzés, összhangjának új volta jellemzi Schubert zenéjét, aki szegényen, szinte folytonos nélkülözések között futotta be harmincegy éves pályáját. Schubert a zeneköltés minden ágát művelte, azonban halhatatlan a dalival lett, amely műfajnak ő az újjáteremtője. Szimfoniái közül a nagy C-dúr és a töredék H-moll igen nagy értékűek.

1781-ben született Adalbert Chamisso (olv. Samiszó) német költő és természettudós, akinek igazi neve tulajdonképpen Lajos, Károly, Adelaide de Chamisso de Boncourt. A francia forradalom elől szülei Németországba menekült, ahol általában élt és meg is halt. Életének szomorú sorsa, amely megrabolta őt szülőföldjétől és szülőitől, nemes, de hideg természete kifejezésre jut műveiben is, amelyek legismertebbje a Peter Schlemihl című elbeszélő költemény, amelyet minden európai nyelvre lefordítottak.

Az S. IV. tesvérhajója, az S. III. nevű tengeralattjáró Cuba felé ment az amerikai flottával, nyomtalanul eltűnt. Az a gyanú, hogy harminc főnyi legénységével elsüllyedt.

Rangool hátsóindiai vasútállomáson horzalmass vasúti szerencsétlenség történt, amelynek ötvenkét halálos áldozata van.

Ejegyzés. Klein Honkát, Veliki-beckerek, eljegyezte Fettmann Béla, Záhreb. (Minden külön értesítés helyett).

A magyar-párt és a választások. A magyar-párt intéző-bizottsága az este értekezletet tartott, amelyen a választásokkal kapcsolatos előkészületeket tárgyalta meg.

Halálozás. Zettel János városi vámfelügyelő, aki évtizedekig a város szolgálatában állott, hétfőn hajnalban 52 éves korában elhunyt. Az elhaltat általánosan ismerték Beeskereken és elhunyt mély részvételt váltott ki ismerősei sorából. Temetése ma, kedden délután három órakor lesz az Aranjeva (Arany János) uccai gyászházban.

Özv. Konkoly Lajosné ma hajnalban elhunyt.

Megiellebhezett kinevezés. Kikindáról jelentik: Kikinda város képviselőtestülete hétfőn ülést tartott, amelyen felolvasták a Lepedát Milivoj polgármester felmentéséről szóló főispáni határozatot, amely egyúttal a polgármesteri teendők intézésével Veszelinov Bózsó főjegyzőt bizza meg. A közgyűlés úgy határozott, hogy a főispáni kinevezés ellen az államtanácshoz fellebbez.

A „Radnicski” álarcos-bálja 1-én, a Centrálban. Okvetlenül jöjjön el!

Öngyilkos ügyvéd. Budapestről jelentik: Dr. Biró Imre budapesti ügyvéd luminállal és veronállal megmérgezte magát. Felgyógyulására kevés a remény. Tettét anyagi zavarok miatt követte el.

Modern, szórakoztató szerelmi film a „Kettők paradicsoma”, amelyet ma és holnap mutat be az Orient-mozgó.

Felhívás a magyar-párti jelöltekhez! A magyar-párt vezetősége ezúton felhívja a magyar lista jelölteit, (akiknek november hatodikai névsora nem változott), hogy a mai nap folyamán (este 9 óráig) feltétlenül jelentkezni szíveskedjenek a Torontál szerkesztőségében.

Nincs ember Beeskereken, aki nem emlékezne a Simay-kvartettre. Körülbelül két évvel ezelőtt voltak nálunk, óriási sikert arattak, de csak két napig, mert más szerződési kötelezettségüknek kellett eleget tenniük. Azóta bejárták már Európa legnagyobb városait és mindenütt óriási sikert arattak, most végre sikerült a Vojvodina-kabaré vezetőségének horribilis anyagi áldozatok árán egy hosszabb vendégszereplésre megnyerni ezt a művészi együttest. Első fellépésük február 1-én, szerdán lesz az e heti óriási sikert aratott műsor keretében.

A „Radnicski” álarcos-bálja 1-én, a Centrálban. Okvetlenül jöjjön el!

A Góts-ügy hullámai. A beeskereki ügyészség utasítására a rendőrség jegyzőkönyvbe foglalta mind azon orvosok vallomását, akik a beeskereki orvos klub 1925 november 3-iki ülésén jelen voltak. A rendőrség munkája főleg annak megállapítására szorítkozik, hogy megállapítsa, kik írták alá a dr. Góts Endre elleni bojkott jegyzőkönyvét. A vallomások jegyzőkönyvét a rendőrség áttette a beeskereki ügyészséghez, amely ennek alapján határoz a vizsgálat folytatása vagy beszüntetése ellen.

A kereskedők táncmulatsága február 4-ikén a Kaszinóban.

Felboncolták az elgázolt süketnéma koldus holttestét. A csütörtök reggel történt vasúti szerencsétlenség áldozatát, a süketnéma koldus holttestét tegnap délelőtt boncolták fel a városi hullakamrában. A boncolás adatai mindenben igazolták a nyomozás feltevéseit és kétségteieenné tették, hogy a szerencsétlenséget az áldozat vigyázatlansága idézte elő. Miután a történetekért senki sem okozható, az ügyészség a maga részéről is beszüntette a további vizsgálatot. Az ismeretlen halotról fényképfelvételt készítettek és utána a vonat áldozatát eltömötték.

Találtak a Kalvinszka uccában egy cvikkert. Igazolt tulajdonosa átvetheti a Torontál kiadóhivatalában.

Február 26-án választ városi képviselőket Beeskerek polgársága

Február tizedike a listák benyújtásának határideje.

Beeskerek, jan. 31.

A beeskereki törvényszék hétfőn hivatalos értesítést kapott a belügyminisztériumtól, amely közli, hogy a belügyminisztérium a törvényerejű választási szabályrendelettel nyert jogával élve, megállapította a beeskereki községi választások idejét. A belügyminisztérium a leirat szerint, végérvényesen úgy határozott, hogy

az új választásokat Beeskereken február 26-ikán, vasárnap tartásuk meg.

A választási szabályrendelet előírásainak megfelelően,

Modern, szórakoztató szerelmi film a „Kettők paradicsoma”, amelyet ma és holnap mutat be az Orient-mozgó.

Öngyilkosság az iskolában. Beogradból jelentik: A Bitolszka uccában lévő kereskedelmi akadémia első osztályában öngyilkosságot kísérelt meg Kiszity Sztana 16 éves diákleány, aki revolverrel a karjába lött. Tettét egyes verziók szerint rossz osztályzat, más feltevés szerint pedig szerelmi bánatból követte el.

A kereskedők táncmulatsága február 4-ikén a Kaszinóban.

Leleplezett utlevélgár. Párizsból jelentik: Az olasz és a francia hatóságok hosszas nyomozás után nagyszabású okmányhamisító társaságot lelepleztek le, amely utleveleket és személyazonossági okmányokat gyártott nemzetközi szélhámosoknak, tolvajoknak és csalóknak. Számos letartóztatás történt.

Elvesztette az életét a ruletten. Párizsból jelentik: Monte Carlo közelében a tenger egy estélyi ruhás urileány, Jenni Dollain holttestét vetette partra. Mellére gombostűvel odátűzve levelet találtak, amelyben bejelenti, hogy öngyilkos lett, mert édesapja csekkönyvéből kitépelt lappal két millió frankot vett fel, amelyet ruletten elvesztett.

A „Radnicski” álarcos-bálja 1-én, a Centrálban. Okvetlenül jöjjön el!

Az aggastyán gyilkos szerelme. Párizsból jelentik: Scotto Jean valamikor dusszardag nagyiparos volt, azonban a háboru után mindenét elvesztette. Befolyásos barátai révén a hetven esztendőes ember a szegényházba került, ahol évek óta él. Az aggastyán a szegényházban szellemre gerjedt Affre Mária ötven esztendőes ápolónő iránt és többször házassági ajánlatot tett neki, amit azonban az asszony mindannyiszor visszautasított. Tegnap reggel a vén szeladón revolverrel a kezében ugrott imádottja elé és kijelentette, hogy vagy a felesége lesz, vagy pedig meghal. Az asszony sikoltozva menekülni akart, mire Scotto Jean kétszer rálőtt. Affre Mária a golyótól találva holtan a földre esett, mire Scotto saját magára lőtt és holtan bukkott áldozata mellé.

Modern, szórakoztató szerelmi film a „Kettők paradicsoma”, amelyet ma és holnap mutat be az Orient-mozgó.

A veliki-beckereki Československá Beseda „Stejánik” nagyszabású álarcosbálja katonazenével i. évi február hó 4-én, szombaton lesz megtartva a „Szrpszka Krana” nagytermében.

Magyar tankönyv Burgenlandban. „Olvasni tanulunk” a címe egy csinosan bekötött, finom papírra nyomott magyar könyvnek, amely az osztrák állami könyvkiadóvállalat kiadásában jelent meg a napokban. A könyv alcíme, amely elárulja, hogy miről van szó, így hangzik: ABC és olvasókönyv a magyar tanuló népközlők I. osztálya számára.” Az osztrák közoktatásiügyi minisztérium a burgenlandi tartományi kormánnyal együtt ezzel a könyvvel, amelyet Unger Károly járási tanfelügyelő szerkesztett, megkezdi a magyar nyelvű tankönyvek kiadását a magyar kisebbségi iskolák számára. A most megjelent olvasókönyvvel az osztrák állam példát mutat a többi utódállamoknak a kisebbségi oktatás terén. A tankönyvben egyetlen olvasmány, egyetlen sor sincsen, amely a magyar gyermekeket nemzetétől, anyanyelvétől elidegeníteni próbálná.

Február 18-án tartja a Schwäbische sportegylet álarcosbálját a Korona-szálló összes termeiben.

A kolozsvári egyetem titkára többmillióval megszökött. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári egyetem orvosi fakultásának dékánja bünvádi feljelentést tett Popescu Julian egyetemi titkár ellen, aki pár héttel ezelőtt szabadságra ment és azóta nem tért vissza, a pénztárbanspedig több milliós hiányt találtak. Megállapította a rovacsolás, hogy Popescu nyolc év óta folytatja üzemeltetést és előfordult az is, hogy egyszerre kétszáz ezer leut is vett fel hamis utalvánnyal. Feltűnően költséges életmódot folytatott, százezreket mulatott el s a sok pénz eredetére azt mondta, hogy a diplomák nosztrifikálásából kapja. Január 19-én felvette a tanárok egy milliónyi fizetését s azzal tünt el. Valószínűnek tartják, hogy külföldre szökött. Pár héttel ezelőtt utlevelet szerzett Magyarországra és Ausztriába való utazásra s most is ott körizik. Popescu az ellenőrzés teljes hiánya miatt nyugodtan sikkasztathatott hosszú éveken keresztül. Lakásán házkutatást tartottak. Rengeteg hamis nyugtát és blankettát találtak, melyeken az egyetem pecsétje és Vasilie dékán nagyszerűen hamisított aláírása volt. A lakást lepecsételték.

A „Vesela Kokoska” nemzetközi kabarétársulat (Gabajeva E. igazgató vezetése alatt) szenzációt keltő változatos műsorával és saját Jazz-band zenekarával csak rövid ideig i. évi február hó 1-től kezdve a „Szrpszka Krana”-kávéházban fog vendégszereplni. **Belépődíj nincs!** Ne mulassa el senki meglátogatni!

Ne felejtse el! A kereskedelmi alkalmazottak nagyszabású álarcosbálja február 4-ikén a Klub kávéházban. Aki tévedésből meghívót nem kapott, forduljon Veréb Pálhoz, Perger Rezső cégnél.

Orient Bioskop

Kedden, január 31-én 5, 7 és 9 órákor.
Szerdán, február 1-én, 5, 7 és 9 órákor.

Pénztárnyitás délelőtt 10-1/2-ig,
d. u. 8 órától.

Jön! KURTIZÁN HALÁLA
Lila de Futtval.

Jön!

Kettők paradicsoma.

Szórakoztató film a modern szerelemről.

Főszereplők:

Richard Dix és Betty Bronson.

Az embereket nem védik ilyen erősen. Első ízben történt Magyarországon, hogy a szegedi iparhatóság engedélyt adott arra, Weiler Bernát ottani lakosnak, hogy macskakereskedést nyithasson. Weilernek ez az új foglalkozási ág kitűnően jövedelmezett és függetlenül attól, hogy az általa tenyésztett fajmacskák rendkívüli kelendőséget élveztek, a silányabb minőségű árujából illatos bőröket készített, amelyek viszont ipari és művészeti téren voltak rendkívül keresettek. Üzletük híre a külföldre is eljutott s így történetesen meg az, hogy a napokban egyik Grätzből keletkezett levelet hozott a posta, amelyben megfenyegetik, hogy hagyja abba piszkos foglalkozását, azt folytatni ne merje, különben életét teszi kockára. Weiler a levéllel a rendőrségre sietett, ahol megállapították, hogy női kéztől ered és valószínűleg a fenyegetés nem annyira komoly, mint inkább egy macskabarát hölgy törekvését célozza az általa kedvelt állatok megmentésére.

Férfiszövetek

75 dinár métere,

Wogh Mihálynál,

a Buza-téren. 97

Adományok Fazekas József családjá részére. Megírta a „Torontal”, hogy Fazekas József munkanélküli kétségbeesztő anyagi helyzete miatt öngyilkosságot kísérelt meg. H. J. és N. N. 100—100 dinárt, Hollósy Adorján pedig 20 dinárt adományozott lapunk úján Fazekas József családjá részére.

A Panoráma Utikönyvek népszerű sorozatának új kötete jelent meg „Wien és környéke” címmel. Csaknem kétszáz oldal, 25 egész oldalas képmelléklettel és két új térképpel mindent felölel ez az új szempontú utikönyv, amit az egykori császárvárosról, ma idegenforgalmi központról a történelem, a művészet, a zene- és irodalomtörténet tanít, de ezenkívül azt is, amit a mai modern nagyvárosról, annak szociálpolitikai haladásáról, építészeti és közlekedési fejlődéséről, kereskedelmi kiépítéséről és egész mai modern életéről tudnunk kell és illik. Reméljük, hogy ez a testes kötet is sokban hozzájárul ezeknek a kék-fehér kockás könyveknek a népszerűsítéséhez, amelyek lassan, de annál biztosabban kiszorítják a különböző németnyelvű Baedekereket a magyar utazóközönség kezéből. Minden könyvkereskedésben és utazási irodában kapható kötetenkint 20 dinárért. Ugyanígy árban és ugyancsak mindenütt kaphatók a sorozat eddig megjelent kötetei, mégpedig: Abbázia és az olasz Quarnero, Velence és Lidó, Karlsbad és környéke, a Posthumiai cseppkőbarlang. Könyvkereskedők rendelését Jugoszláviából Literária Szubotica, egyben Panóráma Verlagsgesellschaft m. b. H. (Wien, III. Kundmannng. 12.) intézi el.

Jejentékeny haladás a rádió terén. Amint értesülünk, új rádiócsövek jelentek meg a piacon, az úgynevezett „Bárium-csővek”. Ezeknél a fűtőszálak fémbariumból készülnek és ezen anyag felhasználása, valamint az előállítási módja világszabadalmat képez. Megjegyzendő, hogy ugyanezen gyár egy éven belül már másodszor jelenik meg a piacon egy-egy új, komplett rádió-cső sorozattal. Haladás a rádió terén csak úgy érhető el, ha a csövkészítés a kapcsolási technika fejlődésével lépést tart. A Bárium-csőveket előállító gyár nem kímélte a nagy költségeket és sikerült is nagyon gondos kísérletezések alapján, a mai viszonyoknak legjobban megfelelő és leghatásosabb csöveket a gyártásból kihozni.

A Bárium-cső egynehány napja már minden nagyobb rádió-kereskedésben, a Volta R.-t.-nál Veliki-Becskerekben, valamint a Tungstram d. d. Zágreb és Beograd, cégnél eredeti gyári áron kapható.

Megszökött egymillió adósság hátrahagyásával. Nagyváradról jelentik: Masity Tódor mint szerb hadifogoly került a háború alatt Nagyváradra és ott is ragadt. Először az egyik ismert nagyvárad szücsületben dolgozott, majd a forradalom után önállósította magát. Üzlete jól ment és Masity gyarapodott anyagilag, házat és telket is vásárolt. Később költséges életre adta magát és éveken keresztül csak újabb adósságokkal tudta régi tartozásait takargatni. A múlt ősszel azonban már nem volt annyi pénze, hogy magát téli áruval elláthassa volna. Valahogyan össze köttetésebe került a Reih bukaresti szőrmekereskedéssel, amelytől nyolc százezer leu értékű bizományi árut kapott. Az árut sorra eladta, de a bukaresti cég nem kapott pénzt. Mikor azonban Masityt a múlt héten nagyon szorongatták pénzért, bezárta üzletét és ismeretlen helyre szökött Hátrahagyott adóssága felülmúlja az egy millió leut.

A „Francuska Linija”

ezuton értesítü üzleteit, hogy a 401—500. számú előlegnyugtákat tartalmazó előlegkönyve elveszett, vagy pedig azt ellopták. Az utolsó szabályszerűen kiállított előlegnyugta a 448. számú volt. Ennélfogva a 449—500-ig terjedő előlegnyugtákat a Francuska Linija nem ismeri el. Ezuton is felkérjük az érdekelteket, hogy azokat, akik ilyen 449—500-ig terjedő sorszámmal ellátott nyugtákkal akarnának előleg felvenni, azonnal jelentseék — ezen hirdetményre való hivatkozással — a legközelebbi rendőrségnek. 154

Sphinx—Vacuum könnyű autóbenzin,

pumpából és kis- és nagy-hordókban, a legolcsóbb árban. 189

Özv. Gottmann Jakabné és Fiai.

Az osztrák igazságügy-miniszter önmagát nevezte ki a legfelső törvényszék elnökévé.

(A Torontál bécsi szerkesztőségétől)

Bécs, jan. 31.

A minisztertanács a napokban Dinghofer dr.-t. a jelenlegi igazságügyminisztert kinevezte a legfelső bíróság elnökévé anélkül, hogy Dinghofer megvált volna a bársonyszéktől. Így következett az a furcsaság, hogy Dinghofer igazságügyminiszter, mint a minisztertanács határozatának végrehajtója, kinevezte Dinghofer nemzetgyűlési képviselőt, tehát önmagát, a legfelső törvényszék elnökévé. Politikai és jogász körökben ez a kinevezés nagy feltűnést keltett, mivel az alkotmány értelmében a legfelső bíróság elnökének függetlennek kell lennie. Dinghofer azonban egyuttal megmaradt politikusnak is, amennyiben sem miniszteri tárcájától, sem képviselői mandátumától nem akar megválni.

Egy konkrét esetről kifolyólag egy ügyvéd beadványt intézett a legfelső bírósághoz és ebben annak kimondását kérte, hogy a Dinghofer elnökké való kinevezése óta hozott ítéletek törvénytelenek és semmieknek minősítsenek és Dinghofer további elnöksége alatt a legfelsőbb bíróság ne tartson tárgyalásokat.

Az érdekes beadványt a legfelső bíróság tárgyalás alá vette és mivel — ugylátszik az ügyvédnek igaza van — azt a határozatot hozta, hogy a kérvény elutasítandó, mert Dinghofernek eddig nem is volt ideje, hogy az elnöki tisztséget a valóságban is gyakorolja.

Ez a határozat alakilag tehát elutasító, lényegében a bíróság azonban dezavválja az igazságügyminisztert és magában foglalja azt a figyelmeztetést, hogy Dinghofer előbb mondjon le a miniszterségről és mandátumáról és csak azután fejtethi ki az elnöki funkciókat.

Gyakornok

aki a német és szerb nyelvet írásban is bírja és a könyveléshez is ért. Állást keres. Ajánlatokat „Gabona” jelige alatt

BEGA-hirdetőbe kérem, a főpostával szemben. 174

A szubotica „ALEXA” nyakkendőgyár megbízásából, bizományi raktárból eladásra kerül 157

5000 db selyemnyakkendő

10 Din-tól kezdve

a „Varoški Bazar”-ban

„SOKOL”-nál Veliki Becskerek, Aleksandrova uca (városház épület).

Figyelem!

Egy ebéd (4 tál étel)

15 dinár

Havi abonoma, elsőrendű étlap szerinti étkezéssel, (kenyérrel együtt), 172

600 dinár

Rakity Ivánnál, a „Fehér galamb” vendéglőben, Veliki Becskerek. Pupinova (Árpád) uca 13. szám.

Szövetségbe kell tömörülniök a középeurópai államoknak.

Ez a gyűlés előfeltétele Sir William Goode, a jövételi bizottság volt elnöke szerint.

(A Torontál londoni levelezőjétől)

London, jan. 31.

Sir William Coode, a jövételi bizottság elnöke terjedelmes cikket írt egy angol folyóiratban Középeurópáról és ebben kifejti, hogy az osztrák-magyar monarchia felosztása óta Középeurópáról sem politikai, sem gazdasági szempontból nem lehet beszélni. A kölcsönös bizalmatlanság, az általános leszereelés hiánya az utódállamokat gazdasági elzárkózásra kényszerítik. A régi monarchia történelme azt bizonyítja, hogy a gazdasági szerződések mindig politikai megállapodások előzték meg. Ez a tradíció most is fennáll és amíg a középeurópai államok között nem lesz urrú a megértés, addig gazdasági javulásról sem lehet beszélni. A megértés azonban, — fejt ki továbbá Sir William Goode, a területi határozományok megváltoztatása, a békeszerződések revíziója nélkül lehetetlen. Ennek ideje ugyan Sir William Goode szerint még nem érkezett el, azonban szerződések után arra kell törekedni, hogy a cél revízió nélkül is megközelíthessék.

Hogy lehetséges, azt az olasz-magyar szerződés bizonyítja, amely Magyarország számára szabad kikötőt biztosított Fiumében. Ennek a szerződésnek kedvező következményei máris mutatkoznak Magyarországra, mivel Magyarországot tranzit-szerződés megkötésére kényszeríti Jugoszláviával. Ez viszont a jugoszláv vasutaknak jön jól.

A Duna szabad forgalma is elmélet marad minden nemzetközi szerződés ellenére addig, amíg a hét dunai állam nem köt egymással politikai megállapodásokat.

Középeurópa jövőjét Sir Goode az utódállamok lazább-szorosabb szövetségében látja.

Meghívó.

A „Radnički Sport-Egyesület” február hó 12-én fél 9 órai kezdettel tartja

rendes évi közgyűlését

az „Orient”-ben. Kéretnek az összes tagok, hogy a még hátralévő tagdíjakat legkésőbb február hó 10-ig egyenlítsék ki, mert ellenesben szavazati joggal nem bírnak.

A vezetőség.

Eladó házhelyek

a Pancsevóra vezető vasutvonal mellett.

Közelebbi feltételek: 158

Dr. ELLMER GYULA

ügyvédnél, Veliki Becskerek, Aleksandrova (Fő) u 9 sz.